

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дия крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунцини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє.—

Реклямації неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

До культурно-просьвітного укр. зїзду у Львові.

В останніх днях грудня н. ст. відбуде ся в 40-ві роковини естнованя товариства «Просьвіта» у Львові зїзд, котрого програму ми недавно оповістили. Київська «Рада» признає велику вагу самому зїздові і вказує в окремій статі ріжні справи, які належалоб при нагоді на сїм зїзді обговорити. Нема сумніву, що значінє сего зїзду велике не тільки для товариства самого і для нас тут, в Галичині, але й для всеї України-Руси. Тим то наперед наводимо статю «Радв», а наші замітки подамо завтра.

Редакция Руслана.

«Рада» пише ось що:

«Ся справа здаєть ся намна стільки важною і цікавою, що ми знов вертаємось до неї. Українство в Галичині, а останніми часами й у Росії, вже вийшло з стадії гуртківства, розкиданости й розрізнености, вийшло з того стану, коли українські діячі, розкинені по широкій Україні-Руси, робили кожний на свою руку, не порозуміваючись з іншими, — се була пора, коли безпросьвітне море народної темряви намагались освітити маленькими свічечками, розкиданими геть-геть одна від другої, на безперестанному вітрі. Тепер обставини трохи відмінились, і спорадична до сього часу робота повинна провадитись далі в иншій формі. Пора відвикати від єї прийомів і звичок. Пора вийти на ширше поле пляновірної, спільно обміркованої культурної праці, щоб нічо в нас не пропадало марно, щоб не робилось по змозі нічого зайвого, безпотрібного.

«Ми маємо ряд просьвітних товариств, маємо кілька часописий, маємо кілька досить живих і продуктивних видавництв. Біля сих справ згуртовано майже все, що єсть на Україні свідомого й охочого до праці на рідній ниві. І от для сих діячів не може бути байдужною хочаб така справа, як виробленє одностайного правопису, навіть справа календарна, якоюб уже чисто-формальною вонаб нам не здавалась. Але є в просьвітній роботі ще всякі питання, що просто таки вимагають спільного порозуміння: заведеня в систему популярно-наукових видавництв, виробленя норм для систематичних народних відчитів, організації читалень, видаваня народної газети, — діло, яке може вдалось би поставити після гуртового заходу. Скоро три роки

легального естнованя наших культурно-просьвітних товариств дають уже деякий досьвід, котрим варто булоб поділитись їм між собою. Думка про потребу українського культурно-просьвітного зїзду вириває сама собою. На великий жаль, сучасні обставини громадского житя не дають певної надії на те, щоби такий зїзд скоро вдалось екликати. Тим більше, здаєть ся, слід скористуватись з нагоди львівского зїзду, щоби на ньому обміркувати хоч деякі свої справи. А серед тих справ — питанє правопису — має всеукраїнський характер, і колиб удалось дійти до якоїсь одностайної норми, то се дуже багато значилоб тепер. Поки що, в инших обставинах, коли нам не дають своєї школи, українська книжка і газета заміняє школу, по ній вчать ся читати й писати по свойму; і з сього боку те, що у нас зараз уживають ся ріжні типи правопису, не мало шкодить справі. Поки встановить ся український правопис, ухвалений нашими науковими інституціями, жите вимагає, щоб було скоріще вироблено якийсь практичний модус. Коли пригадають собі читачі, ще на початку 1907 року, за ініціативою петербурской академії наук піднялось питанє про український правопис, але як тепер стоїть справа, чи посунулась, — доси не відомо нічого. Варто розворушити її, піднявши питанє про український правопис на львівському зїзді.

«Закінчуємо наші замітки увагою, що колиб львівський зїзд і не спроміг ся через що небудь досягти якихсь практичних результатів що до порушених нами питань, то вже одно їх спільне обміркованє представниками обох частин української землі принеслоб свою користь. А нашим Українцям з усякого погляду слід уважно поставитись до львівского зїзду і взяти в ньому участь».

З нагоди напасти „Діла“ на Є. Е. Митрополита Шептицкого.

З косівского деканату дістаємо до помещеня отсю заяву клиру деканату косівского по причині нападів часописий «Діло» і «Галичанин» на Архієпископа руско-католицких галицкой провінції церковної.

Руско-католицкий клир деканату косівского, зібраний на соборі деканальній в Старих Кутах дня 5 листопада с. р. постановив однодушно прилудно заявити своє обуренє і погорду авторови статі «Ad majorem Poloniae gloriam» в ч. 182.

«Діла» з сего року в особенности, а взагалі напаятувати крайне нетактовне поведєнє редакції тоїже часописи, що по зволила на се, аби в органі поважної партії народу був обиджений і оклеветаний чоловік, котрим цілий нарід гордиться хиба повинен.

При тій нагоді ухвалив собор одностайно, вислати до Іх Ексцелєнції Високопреосьвященного Митрополита Андрея Шептицкого телеграму з заявою синівской любови, не лише яко своему обидженому Архієпископу, но і яко правдивому патріотови, будуєчому свій патріотизм на тривких основах і ділами єго оказуючому.

Не менше пятнує зібране духовенство деструктивну роботу часописей «Діло» і «Галичанин», котрі в некультурний, зловний і несовісний спосіб накидують ся на особу Іх Преосьвященства Григорія Хомишина Епископа станиславського і Іх спасенну, горячою любовію пересякнули для Церкви і народу роботу старають ся перед лицем сьвіта зогидати.

Не якийсь середновічний сервілізм, не з сьвітової куртуазії, но з душі і серця пливучі чєства правдиво синівской любови диктують заяву нашу.

Без вас, клеветники, но з Архієпископами нашими підем вперед і двигнемо на тривких Христових основах наш нарід.

Старі Куты 5. листопада 1908.

О. Володислав Пассинович, декан, оо.: З. Романовский, І. Білоус, І. Попель, К. Лагола, М. Вальницький, А. Гелитович, В. Скоробогатий, І. Абрисовский, Я. Рожка, А. Волянський, В. Стефанович, І. Цибик, А. Левичкий, А. Арсенич, А. Решитилович, І. Гошоватюк, Л. Ковбляцький, А. Сабат, К. Павлуевич, Ю. Герасимович, Т. Добрянський, І. Домігевич, Д. Рудницький, Е. Левичкий, М. Бабак.

Про церковні і народні справи в Американській Русі.*)

«Шведь знай своє шевство а у краєцтво не мішай ся!»
«Куда кухті до патини!»

Отсі висше наведені приповідки прийшли мені на думку, коли перечитав я в «Галичанині» ч. 127 з 1908. р. статю «Гробкопатели Унії».

В сій статі є представлено, що оо. Василян, бл. пол. Кардинал Сильвестер і єпископ Ортынський, суть гробкопателями «Унії», а «Галичанин» «Канадський Фармер», «Русское Слово», і «Правда», то суть оборонці «греческого обряду» «Унії» і т. д.

*) Подаємо єї сумні картини з житя в Американській Русі, може они причинять ся до отямленя заблудших. — Ред.

О облудники! То ви, які покинули греко-католицьку Церков, що стали апостатами, сьмієте безлично, в живі очи клеветати, будьтоби оо. Василяни, бл. пам. Кардинал Сильвестер і Преосвящений Сотер хотіли знищити гр.-кат. Церков — славянський обряд!?

Але нема що дивувати ся, що схізматики і протестанти, (бо Канадійський Фармер є органом протестантського канадійського правительства) хочать буги оборонцями славянського обряду і гр.-кат. Церкви, коли добродії Цегельський і Лозинський присвоюють собі права Сьв. Отця над гр.-кат. Церквою, Жаткович, що утік перед криміналом робить се вже 2. рік, коршмар Угрян хоче стати гр.-кат. єпископом в Америці, а син Жатковича, що не має ніодного богословського іспита, хоче буги гр.-кат. сьнячеником.

Тому раджу тобі щиро „Галічаніне“, заки станеш писати оборону „греко-католицької Церкви“ і сї славянського обряду, мусять твої редактори виголосити публично ісповіданє католицької віри, довшим чесним житєм заявити, що суть справді добрими греко-католиками, і аж тоді будеш мав право боронити гр.-католицьку Церков.

Так як тепер справи стоять, то ні ти „Галічаніне“, ні „Правда“, ні „Русское Слово“, ні „Канадійський Фармер“, не маєте права боронити гр.-кат. Церкви, бож ви є сї найбільшими ворогами і працюєте на сї згубу!

Ліпше порадижу вам, пишїть статі отсею змісту: „1) Чому там, де батюшка цар є настоятелем церкви, єго адютантї покидають „схізматицку державну церков“ „восточного обряду“ і стають „лацінниками“, — а не греко-католиками „восточного“ — „греческого“ обряду? 2) „Чому протестантскі секти упадають мимо сего, що правительства ріжних держав видають на них мільони?“

Та вертаю до статі московско-схізматицкого „Галічаніна“. „Галічанін“ за „Канадійским Фармером“ цитує слова якогось „ученого латинського монаха і професора філософії на университетї в Балтиморє“.

Шкода, що „Канад. Фармер“ не подав імени сего „ученого“, бо не хоче ся вірити, щоби такі нісенітницї, які цитує „Канад. Фармер“, міг говорити „учений“ богослов.

Ось і слова „ученого“ латинського монаха і професора філософії на университетї в Балтмор, які наводять „Канадійський Фармер“, „Правда“, „Русское Слово“ і „Галічанін“. Сї слова наводжу так, як вони є випечатані в „Галічаніне“ ч. 127 за 1907 р.

„Вы русыны заключили церковную унію съ Римомъ и представили себѣ нѣкоторыя особыя права и свободы, якъ: греческій обрядъ, супружество священниковъ и т. д. которыхъ свободъ нѣтъ въ католической церкви. И папы подтвердили вамъ тѣ свободы, но лишь для того, чтобы вамъ тѣмъ легче притягнуги на лоно правдой Церкви Христовой. Римъ не терпитъ компаній. Католическая организация не допускаетъ ніякой другой организации въ себѣ; она должна быти всюю одна, въ нѣлости католическая. Унія то лишь медленный, но непрерывный переходъ изъ невѣрства въ католическую церковь, которая есть вырозумѣлая. Она нынѣ отберетъ вамъ то, черезъ 50 лѣтъ другое, черезъ 100 лѣтъ все оставшееся, а вы будете тѣломъ и душою католиками. Въ Галічанінѣ дѣло потягнется долго, такъ какъ въ ряди мірскаго духовенства закрался радикальный духъ. Василіанъ же за мало, чтобы могли боротись за то святое дѣло съ такъ численнымъ мірскимъ духовенствомъ.“

„Римъ хочеть сперва перевести ту роботу на вашихъ русскихъ эмигрантахъ,

ито якъ найскорше, закъмъ они усѣють сьорганизоватись и утруднуги такую роботу сопротивленіемъ. Первое дѣло недопустити мірскихъ старокраевихъ священниковъ къ ніякой организационной акци, чтобы тѣ, организовавши народъ, не мѣшали нашей спасительной работѣ надъ предлогомъ, будто Римъ нападаетъ на ваши права.“

(Дальше буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Бар. Бінерт пересправляє письменно з сторонництвими, щоби забезпечити ухвали держ. конечностей, а передовсім бюджет. провізорії до кінця червця 1909 і предлоги про злуку Босни і Герцоговини. Також з провідниками руского клубу пи. Романчуком і Васильком перевів бар. Бінерт півгодинну нараду що до становища руского клубу в тих справах. Речники клубу застерегли рішенє що до становища ухвалї клубу, а при їй нагодї висловили домаганє, щоби одно місце віцепрезидента палати посольскої дістало ся Русинам.

Чеський народний клуб, як ми вже звіщали, перебуває тепер пересиленє задля становища, яке др. Крамарж, єго голова заняв супроти католицьких народовців чеських. Побачивши, що становище єго захитанє, (бо не тільки кат. народовці, але й хліборобники чеські єму противні) зложив він уряд голови Народ. Клубу. Що до предлоги про злуку Босни чеський клуб не ухвалив ще свого становища. В справі бюджет. провізорії був спершу за нагlostю, одначе тепер хитає ся. Соціал-демократи обстають за тим, щоби бюджет. провізорію відіслано до комісії, а в такім случаю ухвала проволікла ся і не могла бути на час переведена. Польске коло обстає з того згяду за нагlostю.

В справі злуки Словінського клубу з Південно-славянським, о чім ми звіщали, пересправляв др. Шустершіч з хорватским послом Загорацом і заявив єму, що рад би був тому вже задлятого, щоби полудн. Славяни однодушно поступали в справі злуки Босни. Одначе виринають знов на перший план особисті справи, котрі можуть спинити сю злуку клубів, а іменно задля домагань одного міністерства при нагодї парламентаризації для південних Славян. Хорвати бажалиб на се місце висунуги д-ра Івчевича, дальматинського маршалка або Вуковича, коли тимчасом Словінці радїб були мати міністром д-ра Шустершіча.

Про італійський університет висловлює ся підуряд. Fremdenblatt вельми прихильно і вказує на те, що полагода сего питання ще ніколи не була так близько здійсненя. Як тепер, звертає однак увагу на те, що революрові вистрїли студентів вельми пошкодили виконаню давного заміру правительства. Длятого задачею поважних чинників нашого політичного життя повинно бути визволенє питання про італ. університет від італійских студентів. Кореспонденція „Austria“ оповіщує в тій справі допись з Інсбрука, висловлює ся проти повтореня експерименту з правничим віділом італійским в Інсбрук-Вільтен, але вказує також на небезпеку заснованя університету італійского в Триєсті.

В угорскім соїмі ухвалено наглість трактованя бюджету, котрого ухвалєнє тим способом буде скоро пере-

ведене, а після того прийшлаб на чергу предлога про злуку Босни.

Вість про виїзд амбасадора австро-угор. Палавичінього з Царгороду показала ся неправдивою і послїдовности висновуванї з сїї події. Амбасадор заповів лише з порученя міністерства загр. справ Портї, що виїде на відпустку, наколи Порта не розпічне переговорів до 2. грудня, а переговори сї зависимі від здержаня бойкоту. Наколиб Порта заявила ся неприхильно, тоді амбасадор прибуде до Відня по дальші інструкції. З того можна вносити, що вигляди европ. конференції зависимі головно від становища Туреччини в сїй справі.

Вчера зібрала ся державна рада. Президент палати др. Вайскірхнер отзираючи засіданє о 11:10 год. присьвятив посмертну згадку бл. п. пос. Павлишкевичови. Секретар відчитав письмо бар. Бека про уступленє єго кабінету і бар. Бінерта про склад нового кабінету, почім президент міністрів бар. Бінерт зложив заяву отсею змісту:

„Єго міністерский кабінет, хоч складає ся з урядників, не є урядничим в повнім того слова значіню, але тимчасовим, якого політичною задачею є: знова утворити підставу для правительства, котрого знаменем було би спвідчанє мужів довіря парламентарних сторонництв. Парламентарне правительство в Австрії може бути лише коаліційне з огляду на народні ріжнородности. Попередне коаліційне правительство має за собою заслуги, яких годї не доцінювати. Оно довело парламент до праці. Нинішнє буде держати ся політики невтральности, бо ані не належить до ніякого сторонництва, ані не розпоряджає ніяким сторонництвом. Буде дбати о зеднанє сьобї довіря, якого задатком є та обставина, що три великі сторонництва мають в кабінетї своїх представників. Буде старати ся утворити реальні основи тривкого спвідчаня сторонництв і довести до порядку, аби утворити дорогу до праці. Задачею нинішнього правительства буде поладнати національні спори, поліпшити долю заробкуючого і господарского населєня і берегти точного поведєня правительственних орг. нів після законів. Тимто правительство предложить проекти: закона язикового і закона про утворенє окружної управи в Чехах. Єсли поведє ся се перевести, то утворить ся основу для коаліційного міністерства. Обезпеченє на старість і на випадок нездїбности до праці жде також полагоди. Вкінци треба перевести удержавленє деяких залізниць і уздровленє краєвих фінансів. До помочи в переведеню тої програми бар. Бінерт просить всі сторонництва. Промову єго нагороджено оплесками і окликами: славно!“

По відкиненю внесеня пос. Кльофа на отворенє дискусії над заявою президента міністрів і по відчитаню внесеня на інтерпеляцій, пос. Ліхтенштайн попереав наглячїсть свого внесеня що до ухвалєня бюджетової провізорії.

При кінци засіданя през. Вайскірхнер заповів, що в суботу о 1 год. по полудни відбуде ся сьвяточне засіданє палати з нагоди цісарского ювілею, а про слїдуюче засіданє повідомить послів письменю.

Палата вельмож зібрала ся вчера по полудни на засіданє. Президент міністрів бар. Бінерт виголосив промову, вказавши на свою заяву, зложєну в палатї послів. По відосланю кількох внесеня до дотичних комісій президент кн. Віндшгрец заповів, що в суботу о 4. год. по пол. відбуде ся сьвяточне засіданє палати в честь цісарского ювілею.

НОВИНИ.

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Гурія, Самона; римо-кат.: Крискевтиа. — В неділю: руско-кат.: Матея сванг.; римо-кат.: Сатурніна.

— **Ювілейне торжество у Львові** дня 2. грудня. О 9 год. рано відбуде ся торжественне богослуженє в катедральних церквах всіх трех обрядів та в святинях інших віроісповідань. По богослуженях п.намісник др. Бобжинський буде приймати депутації і особи, які зголосили ся в цілі зложеня чолобитні і желань для Цісаря. По полудни відбуде ся в міскім театрі представленє для шкільної молодіжи, а ввечерем галеве представленє.

— **Депутація галицьких урядників** виїхала нині з поклоном до цісаря окремим поїздом о год. 8. рано і прибуде до Відня о год. 9:36 ввечером. В депутації взяло участь 109 урядників, а в тім числі сімох Русинів. З кр. Ради шкільної: радник Олександр Барвінський; з учительських зборів середних шкіл: директор др. Сабат, о. проф. Евгений Гузар і проф. Андрій Алиськевич; з судівництва: радник Двору Тит Заячківський, радник Ганчаковський і секретар суду Федак.

— **В справі ювілейних карток.** Дальші замовленя на ювілейні картки надіслали: Коломия, Глинян, Дрогобич, Підгайці, Книгиничі к. Ходорова, Делятин, Зборів, Самбір, Чортків і вигнанка. Комітет розсилає разом з картками відозви, котрі зазначають, що з нагоди цісарського ювілею видало Руске Тов-о педагогічне картки до ілюмінації вікон в ціні по 10 сот. за примірник; що ся ілюмінація карток відбуде ся найближшої середи, дня 2. грудня і що обовязком кожного Русина купити лишень ті картки, бо прихід з їх розпродажи призначений на рускі школи а в школі будучність руского народа. З замовленнями треба спішити ся, бо третій вже з черги наклад близький вичерпана.

— **Публіцистичне розбишацтво.** „Діло“ гніває ся і вивонників всяких неповоджень шукає всюда, лише в собі і в своїх сторонниках. „Діло“ уміє стати навіть в обороні промови Будзиновского, в якій він грозив польській суспільности топленем в Сянї і вишанем на сухій вербі, хоч ся промова була безпримірним скандалом, нечувано шкідливим для рускої справи. Не рік ані не два будуть на неї покликувати ся польські політики і будуть ковати з неї докази, що від Русинів походять всяке ятрєнє і що подібні грозби треба в зародку давити. Найбільший ворог нашої суспільности не придумав би недотенїшої промови. Єї немов би замовлено з ворожого нам табору. „Діло“ готове також апробувати рівнож недо-

тєнну телеграму пос. Будзиновского, яка була немєн пим скандалом. Сим двом виступам головшо треба завдячити, що рускі послы вернули домів з нічим. Чи знає тепер „Діло“, по чий сторонї розбишацтво? А чи не є публіцистичним розбишацтвом статія п. Лозинського в „Радї“, в яких він нападає на руских послів та їх становиско виказує в як найгіршій світлі? А чи не були розбишацтвом статії „Діла“, в яких нівечено діяльність руского клубу і їх виднійших репрезентантів так, що за часів редагованя „Діла“ д-ром Евгеном Левицьким і Льонгином Цегельським рускі послы народовці не мали своєї праси? І чи дивне, що праця руских послів, які не мали попертя праси, йшла на мареє? А чи думає „Діло“, що такі статії, як виває селян, щоби самі собі вимірили справедливість супроти надужить властий, тай взагалї аробата політики розвуки, голошена нераз в „Ділі“, не довела до кроків для рускої справи непожаданих? Тут треба шукати (цитуюмо слова „Діла“) »границї, якої ніхто не сміє переступити під загрозою, що стане явним, загально признаним ворогом своєї національної суспільности«.

— **Пам'яті Івана Котляревского.** При кінци сего місяця українська інтелігенція в м. Катеринодарі (на Кубані) уряджує з приводу 70-літї з дня смерти нашого поета І. Котляревского, автора „Енеїди“ й „Наталки-Полтавки“, — український вечір. Вечір сей відбуде ся в зимовім театрі Судьбина та Алмазова, з такою програмою: 1) Реферат про Котляревского, 2) вистава „Наталки-Полтавки“ і 3) літературно вокальний відділ. Для вечера спеціяльно замовлено у містцевого художника д. Неофитова великий портрет Котляревского й малюнок пам'ятника, поставленого єму в Полтаві. Весь чистий прибуток з вечера піде на збудованє пам'ятника Тарасови Шевченкови у Київї.

— **З українсько-русского парламентар. клубу,** доносить „Діло“: На вчерашній конференції президиї укр.-русского клубу з президентом міністрів, бар. Бінерт висказав бажанє, щоби укр. рускі послы голосували за наглістю предложєня про бюджетову провізорію або здержались від голосованя, бо міністерство є тільки провізоричне. П. Романчук заявив на те, що Русини мусять з уваги на національно-політичну ситуацію в Галичинї полишити ся в опозиції. Українсько-русский клуб радив над бюджетовим предложєнем і ухвалив голосувати проти него та назначив бесідників до дебати. Народа над відношенем клубу до справи авексії ще не іокінчена.

— **Комітет будови руского народного театру у Львові** дня 16. с. м. на засіданю під проводом голови д-ра К. Левицкого порішив отсі справи: 1) Приняв до відома звіт голови ко-

митету о продажи будівляних парцель від улиці Коперника і Сапіги. 2) Ухвалено внести до міністерства торгівлі офєрту продажи зайвих парцель під будову ц. к. поштового уряду. 3) Ухвалено просити проф. Левинського і радника двора Гавришкевича, щоби переглянули й одобрили прислані архітектами Сельнером і Гельмером деякі жадані зміни в плянах будови театру. 4) Ухвалено з кінцем грудня с. р. відбути засіданє ширшого комітету будови театру і запросити до співучастї в сїм засіданю заступників провінціоанальних комітетів, які збирають складки на будову театру. 5) Ухвалено в грудни с. р. представити ширшому комітетови будови театру і подати до прилюдної відомости цілий стан фінансових сирав будови театру.

— **Руске жіноцтво на Буковині.** Дня 1. с. м. відбули ся загальні збори тов-а „Жіноча Громада“ в комнатах „Народного Дому“ в Чернівцях. По отвореню зборів виголосила панї Трусевичівна незвичайно старанно оброблений реферат під заголовком „Столітє дитини“. Опісля приступлено до дневного порядку. Звіт касовий виказує, що масток товариства зріс до суми 416 К 9 с., підчас коли минулого року виносив 272 К 98 с. З діяльности товариства за минувший рік заслугоє головно отсе на увагу: заснованє двох кружків, а то в Раранчу і в Камені; в замї урядило товариство серию наукових відчитів для інтелігенції; збирало вишивки, до виданя їх однак не дійшло. По уділеню абсолюторії уступаючому виділови приступлено до вибору нового виділу, котрий уконституовав ся в отсей спосіб: Меланія Цегельська голова, Емілія Стоцка заступниця, Наталка Ярошинська секретарка, Ольга Приймова касирка, Ольга Сімовичева бібліотекарка, Теодозия Маєрова господиня, Ольга Гузарєва контрольорка, Віктория Поповичева і Олена Пігулякова заступницї виділових. При точї вільних внесєнь іменовано кравого віцемаршалка д-ра Стефана Смаль-Стоцкого за заслуги, понесєні для товариства, почесним членом. Дальше зложено уступаючий головї панї Кумановській подяку за труд для товариства, по чім збори замкнено.

— **З „Академічної Громади“.** На загальних зборах тов-а „Академічна Громада“ вибрано на адміністраційний рік 1908/9 ось такий виділ: голова Роман Домбчевский ст. пр., містголова: Олекса Назарійв, ст. пр., секретар: Михайло Бараник, ст. ф., контрольор: Іван Мерунович, ст. пр., касир фон. обор.: Яків Кульчицкий, ст. ф., бібліотекар: Лев Марків, ст. ф. Виділови: Северин Левицкий, ст. ф., Ярослав Стефанович, ст. ф., Василь Весоловский, ст. пр., Юліян Миськевич, ст. ф. Містовиділови: Іван Новосельский, ст. ф., Іван Яремко, ст. пр., Володимир Лотоцкий, ст. ф., Володимир Куль-

Матеріали до історії зносин Галичан з Україною.

Листи Омеляна Партицкого до Олександра Барвінського.

Ч. 13.

(Дальше).

П. Лучаковський заявив великий дарь до повістей. Одна тільки біда, аїто зь язиком; не можемо собі ради дати. По надрукованню Юрия треба буде доконче Лучаковського повісти поміщати. Тамъ и річъ добра и гуморъ природний — цілкомъ не те, що у нашихъ галицькихъ писателїв.

П. Кулішъ обіцявъ прислати повість. Федьковичъ десь тими днями пришле, если не розхміриться на ново. Но я надіюся, що вже до того не дійде.

Посилаю Вамъ при спосібности Гагілки.

Скажіть мені, чи буде покупъ на Верхратського номенклатуру? Я хочу друкувати, та боюся, щоби не шло такъ неявно якъ зь Федьковичемъ.

Пишуть мені зь Перемишля, що тамъ ні одного примірника Федьковича не видати. Пішліть, де треба. (Я пославъ тільки до Станіславова и Відня).

Велико злявъ мене п. Кулішъ, та за те, що про єго удаленє ми збрехали на взіръ „Слова“. Повідає, що Українцямъ наше мовчаннє дуже не подобаєсь. Помістїть же теперъ вь „Вістяхъ“, що Вамъ засилаю, великими буквами.

Вашъ щирый прихильникъ

О. Партицкий.

Р. S. Вашъ попередній листъ зглядомъ моєї дописи бувъ для мене незрозумілий и я гадавъ, що не знати які вийдуть дива зь моєї статті. — Теперъ вижу, що нічо злого не склалося).

Закінчуйте „Гагілки“, щоби можна до иншихъ пісєнь народних добрати ся. Я діставъ зновъ много зь Сявоцького.

(Залучаю письмо від п. Згарського).

Ч. 14.

Чесний Пане!

Засилаю Вамъ статтю сь природної исторії и росправу язикову.

Що до п. Коссака, то залагодїть справу мирно, щоби соблази не було. Коссакъ єсть добрий администраторъ грошей и має у публики довірє.

Писали Ви мені про довгъ за Шевченка и про якісь складки громадські на цілі літе-

ратурні. Я би Вамъ радивъ на-теперъ Шевченка не видавати (бо на Шевченка гроші пінище пришлють) а усіма силами піддвигувати Правду и ремунерувати артикули для неї.

Напишіть мені, чи прислати пренумератні гроші доконче, чи відложити на ремунерацию. У мене зложено 28 рн., а то:

1) Учениками Тернопільскими	8 рн.
2) Имшенецькимъ	5 „
3) Лиссенкомъ	2 „
4) Ильницькимъ	2 „
5) Т. Глінськимъ	2 „
6) М. Глінськимъ	2 „
7) Сохацькимъ	2 „
8) Барусевичемъ	2 „
9) Гудикомъ	1 „
11) Німентовськимъ	2 „

Духовичъ и Зєгадловичъ заплатять пінище. Зь якої причини не прислали Ви 3 число Правди для Духовича?? Може Ви и иншимъ не посилаєте?!

Казавъ Александровичъ, що Правду будуть жиди перевозити зь Тернополя у Житомиръ. Будьтежъ ласкаві прислати для Українцівъ на мої руки 10 экс. (Я взявъ відъ учениківъ по 4 экс. першого и другого числа. (Дальше буде.)

матицький, ст. пр. Контрольна комісія: Тимко Шурак, ст. ф., Стефан Дробовицький, ст. пр., Михайло Кужіль, ст. ф., Петро Блюй, ст. філ., Адам Богусевич, ст. пр.

— **Монополь сїрників.** З Відня доносять, що в Австро-Угорщині має бути заведений монополь сїрників. Фінансова видатність того монополю не буде велика. Франція, де є такий монополь, має річно з того жерела 20 мільйонів франків; в Австрії обчислюють сей дохід на 6 мільйонів корон, а на Угорщині на 4 мільйони.

— **Замордоване двох осіб у Львові.** Вночі на вчора погубила трагічною смертю родина Шулима Штофа, він і його жінка, старші вже віком люди, замешкали у власній каменниці при ул. Собіського. Знав їх кождий любитель доброго меду, бо Штоф удержував довгі літа реставрацію. Від кількох літ пустив її в аренду, але з привички пересиджував в тій реставрації цілими днями. В середу пішов до свого помешканя о 11. годиді вночі. Другого дня рано не показував ся довго. Кельнер, виславий, подивити ся, що діє ся з старим Штофом і його жінкою, побачив через горішне віконце в дверях лежачу Штофову на землі. Двері виважено, післано по лікаря а потім по поліцію. Штофова мала голову розчепрену обухом сокири, а Штоф лежав мертвий в ліжку також з розбитою головою. В хаті був нелад. Видко, опришок, чи може й двох їх було, доконали убиства в ціли рабунку і забрали гроші та дорогідности. Підозріне упало на недавно прийнятого слугу а заразом каменничного сторожа, який спав в кухні у Штофів. Слуга сей, Станислав Федорак чи Теодорак, пропав без сліду. Є він родом з Кулачковець, має 24 літ, середного росту, бьондин, з малими вусиками і має шрам над правим оком. Дехто бачив его, як можна про се вносити з опису, виходячого з каменниці о 9. год. рано. Він був в товаристві ще якогось мужчини. З того вносять, що було двох опришків. Поліція зарядила строге слідство за опришками і без сумніву їх спіймає.

— **Незвичайні близнята.** «Оренб. Газ.» пише: Дня 6. жовтня в міській родильній домі були феноменальні родини — уродило ся 2 дівчаток, що зросли ся одна з другою грудьми та животами, від самої шиї аж до краю ніг. Родини минули безпечно. Мати тих близнят є оренбурска міщанка, їй 23 роки. Близнята живі і здорові. Важать они обидві 10 фунтів. Годують їх штучним способом, бо боять ся показати близнять матері, щоби не стурбовати її. Директор родильного дому каже, що близнята мають одну на двох печінку, одно серце, та ще мабуть і кишки деякі спільні. Через те не можна їх розрізувати.

Оповідки.

— **Дальший репертуар руского театру в Стрию.** (Сала „Нар. Дому“. Поч. 7. веч. Білети продає ранше „Нар. Торговля“.

В суботу 28. с. м. „Жидівка“ опера в 5 діях Галевйого. Гостинний виступ М. Шляфенберга і О. Ніжанковського.

В неділю 29. с. м. „Арсен Яворенко“ (На громадській роботі), народна драма в 5 д. Б. Грінченка.

Ві второк 1. грудня „Продана наречена“ опера в 3 діях Ф. Сметани.

— **II звич. заг. збори Тов-а торговельно-промислового „Сокільський Базар“** відбудуть ся в суботу дня 5. грудня 1908 о год. 4. по полудні в салі тов-а „Сокіл“ у Львові, при ул. Рускій 20. Порядок денний: 1) Відчитане протоколу I загальних зборів. 2) Замкнене рахунків і біляне за I рік адміністративний. 3) Звіт коьтрольного комітету і уділене абсолютній Надзираючій Раді за I рік адм. 4) Розділ зисків з року 1907/8 (§. 61. стат.). 5) Вибори: а) 2 членів Надзираючої Ради на протяг 5 літ на місце вильсованих (§. 14. стат.); б) 2 членів Надз. Ради на протяг 4 літ на місце уступивших; в) 3 заступників членів Надзир. Ради на протяг одного року; г) 3 членів контрольного комітету на протяг одного року. 6)

Затверджене вибору третього директора (§. 26. стат.). 7) Зміна статута. 8) Інтерпеляції. На случай браку комплету, відбудуть ся з тим самим порядком денним о год. 5. другі загальні збори при довільнім числі членів (§. 41. статута). Львів, дня 18. падолиста 1908. За Надзираючу Раду: *Іл. Яржикивич*, голова. *С. Горук*, секретар.

Телеграми

з дня 27. листопада.

Відень. Вчора в полудне розійшла ся вїстка на біржі, що Сербія виповіла війну Австрії. В наслідок сего вартісні папери почали нагло спадати до такого стану, якого ще ніколи не було. Та чутка виникла з причини якоїсь задрки австрійської патрулі з граничною сторожою сербскою.

Відень. Правительственный комісар заявив на біржі, що чутка про виповіджене війни Австрії є неправдива. Стан не поліпшив ся, ані не погіршив ся. Міністер загр. справ бар. Еренталь заявив біржевим кругам, що нема причини до захолоту. Як би ситуація стала ся поважною, то фінансові круги будуть в час про се повідомлені.

Будапешт. На тутешній біржі також вчора заворушило ся і ціна вартісних паперів упала, бо пішла чутка про мобілізацію кількох корпусів. На порученє презид. кабінету д-ра Векерля заперечено сій чутці, однак ціна паперів не піднесла ся.

Відень. На вчерашнім засіданю палати послів пос. Кльофач кликнув в честь Сербії. Сей оклик викликав велике обуренє, а в парламентарних кругах говорять, що супроти таких окликів, на випадок війни, державна рада була би розвязана.

В держ. радї поставлено нагляді внесени: пос. Ліхтенштайна і тов. в справі бюджетової провізорії; пос. Ліхтенштайна і тов. в справі злуки Босни і Герцеговини; пос. Зільберера і тов. в справі управильнення торгових відносин з заграницею; внески Словінців і Німців в справі звісних подій в Люблянї.

Рим. Протиавстрійські демонстрації в Італії приймають щораз ширші розміри. Будинку австро-угорської амбасади в Римі стереже подвійний кордон піхоти і кавалерії.

Відень. В італійських містах Австрії, як в Триестї, Горицї, Тридентї і ин. демонстровано вчора проти Австрії. Красвий видл в Істрії жертвував 5.000 К для поранених італ. студентів у Відні і висказав їм телеграфічно симпатії.

Париж. Директор почти з Чорногори перебуває в Парижі і в імени свого правительства заходить ся о позичку 7 мільйонів франків для Чорногори. Один мільон має бути виплачений зараз, решта пізніше.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

Готель, реставрація і казарна — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 27. с. м.: Ольга і о. Мих. Паука, Николаїв; о. Антін Наконечний, Копичинці; Лев Кудин, Станиславів; Йосиф Ваньо, Камінка струм.; Володимир Левицький, Коршів; о. Йосиф Костецкий, Лютовиска; Василь Михальчинин, Любачів; Йос. Щербіцький, Лавриків; др. Витовд Левицький, Седлиска.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперці з першої галицько-руської фабрики Евгена Білінського в Збаражї.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по свьятичениках.

Держім ся покликку:

Свій до свого!

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма

від 16. до 30. листопада 1908.

- 1. Увертура. 2. Павля Торі, угорська субретка. 3. Les 3 Zanatos, воздушний акт. 4. Doolittle and Steele, амерьяк. акт. музикальний. 5. Les 3 Soeurs Allison, акробатичні танечницї. 6. Фаринї, феномен. жонглер. 7. Сучасні центаври. 8. Miss Darwin, з тресованими котами. 9. Оркестра. 10. «Невнятко», шутка в 1 дії. 11. Francis Renolde, кольоратурова співачка франц. театрів. 12. The 7 Grunathos, найзнам. дамський гурток акробат. 13. Вітограф. 14. Марш.

Щоденно о 8. год. вочер представленє. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представленє. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

Комітет парохіяльний в Лисівцях

пов. Тлусте, оголошує конкуре на будову мурованої церкви тамже. — Пляни і кошторис суть до переглянення в Урядї парохіяльнім. Зголошеня приймає гр.-кат. Уряд парохіяльний в Лисівцях, найдалше до кінця січня 1909. (3—10)

ХТО

себе або свої діти від

Кашлю, хрипки, катару, флєми, заката-реля устної ями, коклюшу і горляного кашлю хоче увільнити, най купує лікарско випробовані і поручені

КАЙЗЕР'А

Brust-Camarellen

з трема яличками.

5500 нотарияльно потверджених свідочств на то.

Пачка 20 і 40 сотинів. Доза 80 сотинів. Можна дістати у всіх апіках і дрогуериях.

(6—24)

СОКІЛ Лямку можна набувати в „Сокільськїм Базарі“ у Львові і паперці і у всіх торговлях в краю.

Працюйте і шадїть!

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжечки щадничі на 4%, уділяє позички на скрипти за інтабуляцією на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах піврічних вносить рата амортизаційна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кождих 100 К позички.

Векслї приймають ся тільки 3 місячні, з 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.

Членами можуть бути позичку і дістати тільки члени обезпечені в „Джістрі“.

З зисків уділяв „Джістер“ на публичні добродійні цілі квоту 45.835 корон.

Вкладк:	2.795.183 К.
Позички уділені	3.410.684 К.
Уділи членські	234.398 К.
Цінні папери	130.452 К.
Фонд резервний і інші	48.842 К.
Льокани	182.206 К.

Канцелярії Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

З друкарні В. А. Шийкєвського.

